

มาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ

โดย

นายบัญชาการ วินัยพานิช นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ

โครงการทำความดีด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม

ครม. เห็นชอบ เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2561

เพื่อบูรณาการ ภาครัฐ/เอกชน/ประชาชน เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะพลาสติก

5 กิจกรรม

1. มาตรการลดและคัดแยกขยะมูลฝอย ในหน่วยงานภาครัฐ

2. รณรงค์ ทำความดีด้วยหัวใจ ลดรับ ลดให้ ลดใช้ถุงพลาสติก

3. การลดใช้ถุงพลาสติกหูหิ้วและงดใช้โฟม บรรจุอาหารในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ

4. การลดใช้ถุงพลาสติกหูหิ้วและงดใช้โฟม บรรจุอาหารในพื้นที่สวนสัตว์

5. การจัดการขยะบกสู่ขยะทะเล ในพื้นที่ 24 จังหวัดชายทะเล

"มาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ"

แนวคิด :

ให้หน่วยภาครัฐของทุกกระทรวงมีการดำเนินกิจกรรมการลด คัดแยกขยะมูลฝอยภายในหน่วยงานเพื่อเป็นแบบอย่างแก่ประชาชนและภาคเอกชน

พื้นที่ดำเนินการ : หน่วยงานภาครัฐทั่วประเทศ

กลุ่มเป้าหมาย : ข้าราชการทั่วประเทศ

วัตถุประสงค์ :

หน่วยงานภาครัฐทั่วประเทศมีการดำเนินกิจกรรมการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยภายในหน่วยงานเพื่อเป็นแบบอย่างแก่ประชาชนและภาคเอกชน

"มาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ"

ตัวชี้วัด : การลด คัดแยกขยะมูลฝอย

กำหนดให้เป็นตัวชี้วัดสำหรับประเมินผู้บริหารองค์การ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

การประเมิน :

กำหนดให้มีการประเมิน 2 รอบการประเมิน ทุก 6 เดือน

ผู้ถูกประเมิน :

ปลัดกระทรวงหรือเทียบเท่า อธิบดีหรือเทียบเท่า ผู้ว่าราชการจังหวัด

"มาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ"

ขอบเขตการประเมิน

	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563
หน่วยงานส่วนกลาง	หน่วยงานราชการระดับกระทรวง กรม ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ส่วนกลาง	หน่วยงานส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค
หน่วยงานระดับจังหวัด	หน่วยงานราชการที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ศาลากลางหรือศูนย์ราชการจังหวัด	ส่วนราชการส่วนภูมิภาคระดับจังหวัด

แนวทางการดำเนินงาน "มาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ"

เป้าหมาย

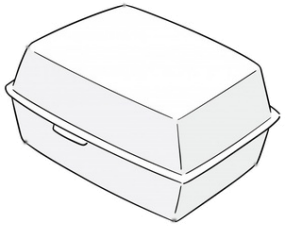
1. ข้าราชการ จำนวน 2.53 ล้านคน มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลด และคัดแยกขยะมูลฝอย
2. อาคารสำนักงานของหน่วยงานภาครัฐ ร้อยละ 100 มีการดำเนินกิจกรรมการลด และคัดแยกขยะมูลฝอย
3. ขยะมูลฝอยของหน่วยงานภาครัฐที่ต้องส่งกำจัดลงอย่างน้อย ร้อยละ 5
4. หน่วยงานภาครัฐลดการทิ้งพลาสติกใช้ครั้งเดียวทิ้งของหน่วยงาน ร้อยละ 10
5. งดใช้โฟมบรรจุอาหารในหน่วยงานภาครัฐ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

พลาสติกถุงหูหิ้ว

ลดลง 4,000 ล้านใบต่อปี

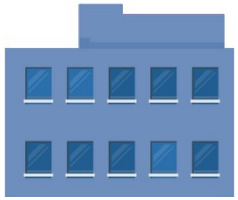

โฟมบรรจุอาหาร ลดลง

พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว

ลดลง 30 ล้านใบต่อปี

2.53 ล้านคน

ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลด และคัดแยกขยะมูลฝอย

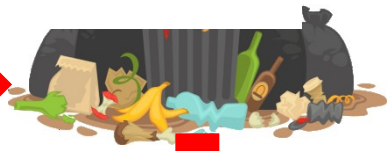
ลดปริมาณก๊าซเรือนกระจกได้

24,632 ton Co_2 eq

ประหยัดงบฯ

กำจัดขยะ 17 ล้านบาท/ปี

ลดลงร้อยละ 5

หรือคิดเป็น 11,225 ตัน/ปี

ก่อให้เกิดรายได้

56 ล้านบาท/ปี

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

ทำความดีด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม

มาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอย ในหน่วยงานภาครัฐ

คุณพร้อมหรือยัง?

เริ่มวันนี้ที่ตัวคุณเอง

ด้วย 5 วิธี ง่าย ๆ

1. ยืดอกพกถุงผ้า
2. พกกล่องพร้อมใส่อาหาร
3. พกแก้วน้ำให้ติดกระเป๋า
4. ใช้ซ้ำแทนการทิ้ง
5. คัดแยกขยะรีไซเคิล

REduce REuse Recycle

Circular Economy
หรือ
เศรษฐกิจแบบหมุนเวียน

"มาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ"

การรายงานผล

1. รายงานผลเป็นรายเดือนเพื่อติดตามผลการดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2561 โดยส่งผลมาที่ Email : 3rgovernment@gmail.com

2. รายงานผลการดำเนินการรอบ 6 เดือน เป็นการรายงานผลตามแบบฟอร์มของกรมควบคุมมลพิษ โดยส่งผลมาที่ Email : 3rgovernment@gmail.com

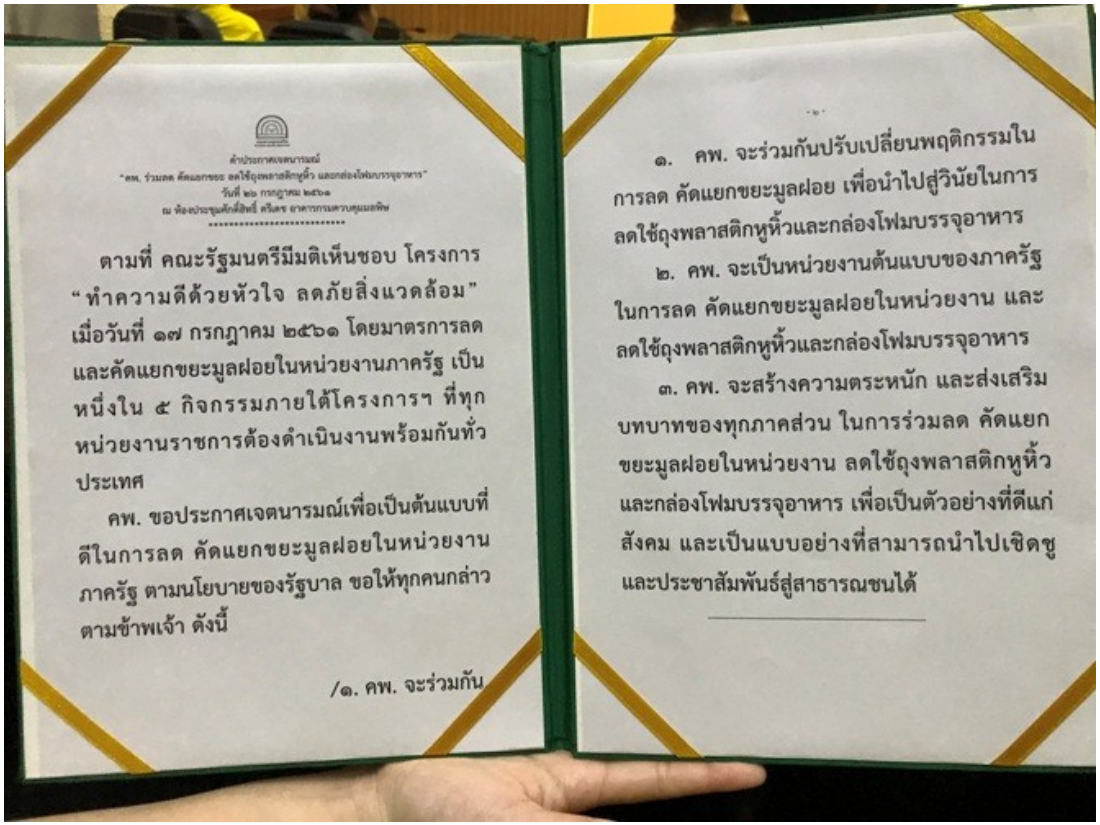
3. รายงานผลการดำเนินการรอบ 12 เดือน เป็นรายงานผลกิจกรรมการดำเนินงานผ่านทางเว็บไซต์โครงการ ทำความดีด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม กิจกรรม : มาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐของกรมควบคุมมลพิษ

"มาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ"

ประเด็นการประเมินรอบ 6 เดือน	ข้อละ 1 คะแนน
1. มีการสื่อสารจากผู้บริหารองค์การให้บุคลากรได้รับรู้และเข้าใจอย่างทั่วถึงต่อนโยบายการลด คัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ	
2. มีการแต่งตั้งคณะทำงานปฏิบัติการลด และคัดแยกขยะมูลฝอย โดยมีผู้บริหารองค์การเป็นประธานคณะทำงานและผู้แทนจากบุคลากรทุกระดับและทุกฝ่าย	
3. มีการสำรวจ วิเคราะห์ และจัดเก็บข้อมูลปริมาณขยะมูลฝอย โฟมบรรจุอาหาร ถุงพลาสติกหูหิ้ว และแก้วน้ำพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว ของหน่วยงาน	
4. มีการจัดทำแผนปฏิบัติการลด คัดแยกขยะมูลฝอยของหน่วยงานเพื่อเป็นแนวทางและกรอบให้บุคลากรถือเป็นหลักปฏิบัติในการดำเนินงาน โดยมีผู้บริหารองค์การให้ความเห็นชอบ	
5. มีกิจกรรมเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ เพื่อให้บุคลากรมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ในการลด คัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงาน	
6 มีการประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรและประชาชนที่มาใช้บริการทราบและมีส่วนร่วมในการดำเนินการลด คัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงาน	
7. มีการคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ตามความเหมาะสมของหน่วยงาน	
8. มีการงดใช้โฟมบรรจุอาหารในร้านค้าต่าง ๆ ที่ตั้งในหน่วยงาน และในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของหน่วยงาน	
9. มีกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนการใช้แก้วน้ำส่วนตัวเพื่อลดการใช้แก้วน้ำพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว	
10. มีกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนการใช้ตะกร้า ถุงผ้า ปิ่นโต ภาชนะหรือบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อลดการใช้ถุงพลาสติกหูหิ้ว	

เกณฑ์ประเมินรอบ 6 เดือน
มาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ

1. มีการสื่อสารจากผู้บริหารองค์การให้บุคลากรได้รับรู้และเข้าใจอย่างทั่วถึงต่อนโยบายการลด คัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ

ตามที่ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ โครงการ "ทำความดีด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม" เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑ โดยมาตรการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ เป็นหนึ่งใน ๕ กิจกรรมภายใต้โครงการฯ ที่ทุกหน่วยงานราชการต้องดำเนินงานพร้อมกันทั่วประเทศ

คพ. ขอประกาศเจตนารมณ์เพื่อเป็นต้นแบบที่ดีในการลด คัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ ตามนโยบายของรัฐบาล ขอให้ทุกคนกล่าวตามข้าพเจ้า ดังนี้

/๑. คพ. จะร่วมกัน

๑. คพ. จะร่วมกันปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลด คัดแยกขยะมูลฝอย เพื่อนำไปสู่วินัยในการลดใช้ถุงพลาสติกหูหิ้วและกล่องโฟมบรรจุอาหาร

๒. คพ. จะเป็นหน่วยงานต้นแบบของภาครัฐในการลด คัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงาน และลดใช้ถุงพลาสติกหูหิ้วและกล่องโฟมบรรจุอาหาร

๓. คพ. จะสร้างความตระหนัก และส่งเสริมบทบาทของทุกภาคส่วน ในการร่วมลด คัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงาน ลดใช้ถุงพลาสติกหูหิ้วและกล่องโฟมบรรจุอาหาร เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีแก่สังคม และเป็นแบบอย่างที่สามารถนำไปเชิดชูและประชาสัมพันธ์สู่สาธารณชนได้

หลักฐานเป็น
เอกสารการประกาศนโยบาย
หรือเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
จากผู้บริหารองค์การ

เกณฑ์ประเมินรอบ 6 เดือน
มาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ

2. มีการแต่งตั้งคณะทำงานปฏิบัติการลด และคัดแยกขยะมูลฝอย โดยมีผู้บริหารองค์การเป็นประธานคณะทำงานและผู้แทนจากบุคลากรทุกระดับและทุกฝ่าย

ตัวอย่าง

คำสั่งกรมควบคุมมลพิษ
ที่...../๒๕๖๑
เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานปฏิบัติการลด และคัดแยกขยะมูลฝอย

ตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ ในคราวการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ให้ทุกหน่วยงานภาครัฐมีการดำเนินกิจกรรมที่ส่งเสริมสนับสนุนการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภายใต้ "โครงการทำความดีด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม" กิจกรรมย่อย "มาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ" เพื่อให้การจัดการขยะมูลฝอยมีประสิทธิภาพและง่ายต่อการนำไปใช้ประโยชน์ โดยคณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้ทุกหน่วยงานภาครัฐ ดำเนินงานพร้อมกันทั่วประเทศ ตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๑ และกำหนดเป็นตัววัดประสิทธิภาพของหน่วยงานภาครัฐ เริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานด้านการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในกรมควบคุมมลพิษ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด จึงแต่งตั้งคณะทำงานปฏิบัติการลด และคัดแยกขยะมูลฝอย โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. องค์ประกอบ

๑) อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ	ประธานคณะทำงาน
๒) รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ	รองประธานคณะทำงาน
๓) ผู้แทนกองจัดการกากของเสียและสารอันตราย	คณะทำงาน
๔) ผู้แทนกองจัดการคุณภาพน้ำ	คณะทำงาน
๕) ผู้แทนกองจัดการคุณภาพอากาศและเสียง	คณะทำงาน
๖) ผู้แทนกองยุทธศาสตร์และแผนงาน	คณะทำงาน
๗) ผู้แทนกองกฎหมาย	คณะทำงาน
๘) ผู้แทนกองตรวจมลพิษ	คณะทำงาน
๙) ผู้แทนศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	คณะทำงาน
๑๐) ผู้แทนศูนย์ปฏิบัติการวิเคราะห์มลพิษและสิ่งแวดล้อม	คณะทำงาน
๑๑) ผู้แทนกลุ่มพัฒนาระบบบริหารราชการ	คณะทำงาน
๑๒) ผู้แทนกลุ่มตรวจสอบภายใน	คณะทำงาน
๑๓) ผู้แทนสำนักงานเลขานุการกรม	คณะทำงานและเลขานุการ

๒. อำนาจหน้าที่

๑) จัดทำแผนปฏิบัติการลด และคัดแยกขยะมูลฝอย

-๒-

๒) เสนอแนะแนวทางการดำเนินงานการลด และคัดแยกขยะมูลฝอย
๓) กำกับ และติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการลด และคัดแยกขยะมูลฝอย
๔) บูรณาการและประสานการมีส่วนร่วมของทุกหน่วยงานที่อยู่ภายในอาคารกรมควบคุมมลพิษ
๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่อธิบดีกรมควบคุมมลพิษมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑

รับรองสำเนาถูกต้อง

(นายปัญชากร วิฉัยพานิช)
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ

(นางสุณี ปิยะพันธุ์พงศ์)
อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ

หลักฐานเป็น
คำสั่งคณะทำงาน

เกณฑ์ประเมินรอบ 6 เดือน
มาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ

3. มีการสำรวจ วิเคราะห์ และจัดเก็บข้อมูลปริมาณขยะมูลฝอย โฟมบรรจุอาหาร ถุงพลาสติกหูหิ้ว และแก้วพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว ของหน่วยงาน

ตัวอย่างแบบบันทึกปริมาณขยะมูลฝอย

ชื่อเจ้าหน้าที่ผู้เก็บข้อมูล ..... โทร. .....
อาคาร/สถานที่ ..... ชั้น .....
ระหว่างวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ..... ถึงวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ประเภทของขยะมูลฝอย	หน่วย	วัน					รวม	หมายเหตุ
		จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัส	ศุกร์		
ขยะอินทรีย์	กิโลกรัม							
ขยะรีไซเคิล	กิโลกรัม							
- แก้ว	กิโลกรัม							
- กระดาษ	กิโลกรัม							
- ขวดน้ำพลาสติก (PET)	กิโลกรัม							
- กระป๋องอะลูมิเนียม	กิโลกรัม							
- ขยะรีไซเคิลอื่น ๆ	กิโลกรัม							
ขยะอันตราย	กิโลกรัม							
ขยะทั่วไป	กิโลกรัม							
- ถุงพลาสติกหูหิ้ว	ใบ							
- แก้วพลาสติกใช้ครั้งเดียวทิ้ง	ใบ							
- โฟมบรรจุอาหาร	ใบ							
รวม								

หมายเหตุ
1. เจ้าหน้าที่เก็บข้อมูลหรือพนักงานทำความสะอาดกรอกแบบฟอร์มและรวบรวมส่งที่ ..... เป็นรายสัปดาห์
2. หากมีข้อสงสัยประการใดเกี่ยวกับการกรอกข้อมูล สามารถติดต่อได้ที่.....

ตัวอย่างแบบสำรวจร้านค้าในหน่วยงานตามมาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ

ชื่อร้านค้า ..... โทร. .....
สินค้าที่ขาย .....
ระหว่างวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ..... ถึงวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

บรรจุภัณฑ์ที่ใช้	หน่วย	วัน					รวม	หมายเหตุ
		จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัส	ศุกร์		
- ถุงพลาสติกหูหิ้ว[A]	ใบ							
- สายเดี่ยว[A]	ใบ							
- แก้วพลาสติกใช้ครั้งเดียวทิ้ง[B]	ใบ							
- โฟมบรรจุอาหาร[C]	ใบ							

หมายเหตุ หากมีข้อสงสัยประการใดเกี่ยวกับการกรอกข้อมูล สามารถติดต่อได้ที่.....
A คือ นำไปคำนวณเป็นอัตราการเกิดถุงพลาสติกหูหิ้ว
B คือ นำไปคำนวณเป็นอัตราการเกิดแก้วน้ำพลาสติกใช้ครั้งเดียวทิ้ง
C คือ นำไปคำนวณเป็นอัตราการเกิดโฟมบรรจุอาหาร

หลักฐานเป็น
เอกสารการสำรวจและประเมินข้อมูล

เกณฑ์ประเมินรอบ 6 เดือน
มาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ

4. มีการจัดทำแผนปฏิบัติการลด คัดแยกขยะมูลฝอยของหน่วยงานเพื่อเป็นแนวทางและกรอบให้บุคลากรถือเป็นหลักปฏิบัติในการดำเนินงาน โดยมีผู้บริหารองค์การให้ความเห็นชอบ

การดำเนินการ	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
๑. จัดทำแผนดำเนินการ	◄——►											
๒. ทบทวนข้อมูลและกิจกรรมจากข้อมูลที่เคยดำเนินการ	◄——►											
๓. กำหนดเป้าหมาย	◄——►											
๔. เลือกกิจกรรมที่จะดำเนินการ	◄——►			◄- - -►			◄- - -►			◄- - -►		
๕. ดำเนินการตามแผน												
๕.๑ อบรมพนักงานทำความสะอาด	◄——►			◄- - -►			◄- - -►			◄- - -►		
๕.๒ อบรมเจ้าหน้าที่ คพ.				◄——►						◄——►		
๕.๓ ประเมินความรู้ความเข้าใจและทรรศนะคติเกี่ยวกับการลดคัดแยกขยะมูลฝอยภายในอาคาร คพ.					◄——►						◄——►	
๕.๔ กิจกรรม 3R, Happy 8		◄——	——	——	——	——	——	——	——	——	——	——►
๕.๕ จัดทำอุปกรณ์	◄——	——	——►									
๖. บันทึกผลการดำเนินการ	◄——	——	——	——	——	——	——	——	——	——	——	——►
๗. วิเคราะห์ข้อมูล	◄——	——	——	——	——	——	——	——	——	——	——	——►
๘. สรุปผล			☆			☆			☆			☆
๙. รายงานผู้บริหาร						☆						☆

หมายเหตุ ◄- - -► หมายถึง การเลือกกิจกรรมเพิ่มเติมในกรณีที่สรุปผลการดำเนินการรอบ ๓ เดือนแล้วไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ต้องปรับรูปแบบหรือเพิ่มกิจกรรมเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามเป้าหมาย

หลักฐานเป็น
เอกสารแผนปฏิบัติการ

เกณฑ์ประเมินรอบ 6 เดือน
มาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ

5. มีกิจกรรมเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ เพื่อให้บุคลากรมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ในการลด คัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงาน

หลักฐานเป็น
รูปภาพหรือเอกสารในการดำเนินกิจกรรม

เกณฑ์ประเมินรอบ 6 เดือน
มาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ

6. มีการประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรและประชาชนที่มาใช้บริการทราบและมีส่วนร่วมในการดำเนินการลด คัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงาน

หลักฐานเป็น
รูปภาพหรือเอกสารในการประชาสัมพันธ์

เกณฑ์ประเมินรอบ 6 เดือน
มาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ

7. มีการคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ตามความเหมาะสมของหน่วยงาน

หลักฐานเป็น

รูปภาพหรือเอกสารแสดงแผนในการคัดแยกขยะมูลฝอย

การคัดแยกขยะมูลฝอย

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

ขยะอินทรีย์

ขยะรีไซเคิล

ขยะอันตราย

ขยะทั่วไป

ขยะ
รีไซเคิล 30%

ขยะ
อันตราย 3%

ขยะ
อินทรีย์
64%

ขยะทั่วไป
3%

องค์ประกอบของขยะมูลฝอย

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

ถังสีเขียวใส่ขยะอินทรีย์

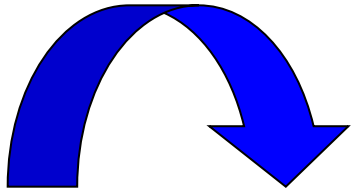

แนวทางการคัดแยกขยะมูลฝอย

การคัดแยกขยะมูลฝอย

ถังสีเขียวใส่ขยะอินทรีย์

ขยะที่เน่าเสียและย่อยสลาย ได้เร็วตามธรรมชาติ เช่น ผักผลไม้ ใบไม้ เศษอาหาร

กิจกรรมที่ใช้ในการจัดการขยะอินทรีย์

- อาหารสัตว์
- ปุ๋ยหมัก
- น้ำหมักชีวภาพ
- เลี้ยงไส้เดือน

ถังสีเหลืองใส่ขยะรีไซเคิล

แนวทางการคัดแยกขยะมูลฝอย

การคัดแยกขยะมูลฝอย

ถังสีเหลืองใส่ขยะรีไซเคิล

ขยะที่สามารถนำมารีไซเคิลหรือขายได้ เช่น แก้ว กระดาษ พลาสติก โลหะ ยาง

กิจกรรมที่ใช้ในการจัดการขยะรีไซเคิล

- ธนาคารขยะ
- ขยะแลกแต้ม ขยะแลกของ ขยะแลกไข่
- ร้านศูนย์บาท
- ผ้าป่ารีไซเคิล
- สิ่งประดิษฐ์

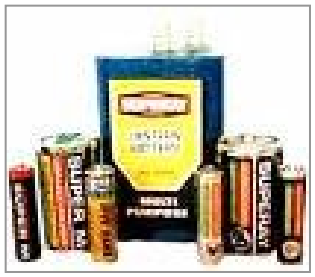

ถังสีส้มใส่ขยะอันตราย

แนวทางการคัดแยกขยะมูลฝอย

การคัดแยกขยะมูลฝอย

ถังสีส้มใส่ขยะอันตราย

รองรับขยะอันตรายต่อสิ่งมีชีวิตและสิ่งแวดล้อม เช่น ขวดยา ถ่านไฟฉาย กระป๋องสีสเปรย์ กระป๋องยาฆ่าแมลง หลอดฟลูออเรสเซนต์

ขั้นตอนการจัดการขยะอันตราย

7 ขั้นตอนหลัก

การสร้างความรู้
- ✧ จัดอบรม
- ✧ เคาะประตูบ้าน
- ✧ ประชุมกลุ่มย่อย

การกระตุ้นจิตสำนึก
- ✧ ประชาสัมพันธ์ทางสื่อต่าง ๆ
- ✧ จัด Road Show

7. การบำบัด/กำจัด

7.1 การปรับเสถียร/ฝังกลบ

7.2 การเผา

5. การขนส่งไปยังสถานที่จัดการ

บรรทุกภาชนะที่บรรจุขยะอันตรายขึ้นรถ Roll- off truck

3. การเก็บรวบรวม

3.1 โดยรถขยะมูลฝอยทั่วไปที่มีช่องเก็บเฉพาะ

3.2 โดยรถเก็บขนของเสียอันตรายเฉพาะ

4. การเก็บกัก

4.1 รวบรวมหลอดไฟชนิดตรงที่ไม่แตกส่งรีไซเคิล

4.2 บรรจุขยะอันตรายในภาชนะแยกตามประเภท

6. การรีไซเคิล

หลอดไฟชนิดตรง

แบตเตอรี่มือถือ

ถ่านอัดประจุได้

การสร้างแรงจูงใจ
- ✧ จัดกิจกรรมขยะอันตรายแลกของ

1. การสร้างกลไกการคัดแยก

2. การแยกทิ้ง

2.1 แยกใส่ถุงวางหน้าบ้านตามเวลา

2.2 แยกทิ้งตามจุดที่กำหนด

2.3 การจัดวันพิเศษเพื่อรวบรวม

www.pcd.go.th

ถังสีน้ำเงินใส่ขยะทั่วไป

แนวทางการคัดแยกขยะมูลฝอย

การคัดแยกขยะมูลฝอย

ถังสีน้ำเงินใส่ขยะทั่วไป

รองรับขยะทั่วไป ที่ย่อยสลายไม่ได้ ไม่เป็นพิษ และไม่คุ้มค่าต่อการรีไซเคิล เช่น พลาสติกห่อลูกอม โฟม ซองบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป และฟอล์ยที่เปื้อนอาหาร

การจัดการขยะทั่วไป

- ลดการเกิดให้มากที่สุด
- แยกขยะมูลฝอยประเภทอื่น ออกไปจัดการอย่างเหมาะสม
- ส่งให้หน่วยงานที่รับผิดชอบกำจัด

เกณฑ์ประเมินรอบ 6 เดือน
มาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ

8. มีการลดใช้โฟมบรรจุอาหารในร้านค้าต่าง ๆ ที่ตั้งในหน่วยงาน และงดนำโฟมบรรจุอาหารเข้ามาในหน่วยงาน

หลักฐานเป็น
รูปภาพหรือเอกสารในการดำเนินกิจกรรม

เกณฑ์ประเมินรอบ 6 เดือน
มาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ

9. มีกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนการใช้แก้วส่วนตัวเพื่อลดการใช้แก้วน้ำพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว

หลักฐานเป็น
รูปภาพหรือเอกสารในการดำเนินกิจกรรม

เกณฑ์ประเมินรอบ 6 เดือน
มาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ

10. มีกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนการใช้ตะกร้า ถุงผ้า ปิ่นโต ภาชนะหรือบรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อลดการใช้ถุงพลาสติกหูหิ้ว

หลักฐานเป็น
รูปภาพหรือเอกสารในการดำเนินกิจกรรม

เกณฑ์ประเมินรอบ 12 เดือน
มาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ

พิจารณาการดำเนินการเพื่อลดขยะมูลฝอยใน 4 หัวข้อ

1. ปริมาณขยะมูลฝอยลดลงร้อยละ 5 (วัดโดยชั่งน้ำหนัก) (10 คะแนน)
2. จำนวนถุงพลาสติกหูหิ้วลดลงร้อยละ 10 (วัดโดยการสำรวจ) (10 คะแนน)
3. จำนวนแก้วน้ำพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้งลดลงร้อยละ 10 (วัดโดยการสำรวจ) (10 คะแนน)
4. จำนวนโฟมบรรจุอาหารลดลงร้อยละ 100 (วัดโดยการสำรวจ) (10 คะแนน)

เกณฑ์การให้คะแนน

รอบประเมินที่ 2 (รอบ 12 เดือน) คะแนนเต็มข้อละ 10 คะแนน

ให้นำคะแนนในเกณฑ์ทั้ง 4 ข้อรวมกันแล้วหารด้วย 4

เกณฑ์ประเมินรอบ 12 เดือน
มาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ

ระดับคะแนน	ขยะมูลฝอย ลดลงร้อยละ 5	ถุงพลาสติกหูหิ้ว ลดลงร้อยละ 10	แก้วน้ำพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง ลดลงร้อยละ 10	โฟมบรรจุอาหารลดลงร้อยละ 100
1	< 1.00	< 2.00	< 2.00	< 20
2	1.00 – 1.49	2.00 – 2.99	2.00 – 2.99	20 – 29
3	1.50 – 1.99	3.00 – 3.99	3.00 – 3.99	30 – 39
4	2.00 – 2.49	4.00 – 4.99	4.00 – 4.99	40 – 49
5	2.50 – 2.99	5.00 – 5.99	5.00 – 5.99	50 – 59
6	3.00 – 3.49	6.00 – 6.99	6.00 – 6.99	60 – 69
7	3.50 – 3.99	7.00 – 7.99	7.00 – 7.99	70 – 79
8	4.00 – 4.49	8.00 – 8.99	8.00 – 8.99	80 – 89
9	4.50 – 4.99	9.00 – 9.99	9.00 – 9.99	90 – 99
10	ตั้งแต่ 5 ขึ้นไป	ตั้งแต่ 10 ขึ้นไป	ตั้งแต่ 10 ขึ้นไป	100

ตัวอย่างการเก็บข้อมูลขยะมูลฝอย

ประเภทของขยะมูลฝอย	หน่วย	วัน					รวม	หมายเหตุ
		จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัส	ศุกร์		
ขยะอินทรีย์	กิโลกรัม							
ขยะรีไซเคิล	กิโลกรัม							
- แก้ว	กิโลกรัม							
- กระดาษ	กิโลกรัม							
- ขวดน้ำพลาสติก (PET)	กิโลกรัม							
- กระป๋องอะลูมิเนียม	กิโลกรัม							
- ขยะรีไซเคิลอื่น ๆ	กิโลกรัม							
ขยะอันตราย	กิโลกรัม							
ขยะทั่วไป	กิโลกรัม							
- ถุงพลาสติกหูหิ้ว	ใบ							
- แก้วพลาสติกใช้ครั้งเดียวทิ้ง	ใบ							
- โฟมบรรจุอาหาร	ใบ							
รวม								

ตัวอย่างการสำรวจข้อมูลร้านค้า

บรรจุภัณฑ์ที่ใช้	หน่วย	วัน					รวม	หมายเหตุ
		จันทร์	อังคาร	พุธ	พฤหัส	ศุกร์		
- ถุงพลาสติกหูหิ้ว[A]	ใบ							
- สายเดี่ยว[A]	ใบ							
- แก้วพลาสติกใช้ครั้งเดียวทิ้ง[B]	ใบ							
- โฟมบรรจุอาหาร[C]	ใบ							

หมายเหตุ หากมีข้อสงสัยประการใดเกี่ยวกับการกรอกข้อมูล สามารถติดต่อได้ที่.....

A คือ นำไปคำนวณเป็นอัตราการเกิดถุงพลาสติกหูหิ้ว

B คือ นำไปคำนวณเป็นอัตราการเกิดแก้วน้ำพลาสติกใช้ครั้งเดียวทิ้ง

C คือ นำไปคำนวณเป็นอัตราการเกิดโฟมบรรจุอาหาร

การสำรวจข้อมูลร้านค้า

ในการพิจารณาเกณฑ์คะแนนถุงพลาสติกหูหิ้ว แก้วพลาสติก แบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง และโฟมบรรจุอาหาร จะแบ่งเป็น 2 กรณี ดังนี้

1. กรณีที่หน่วยงานมีโรงอาหาร ร้านค้า หรือมีการจัดกิจกรรมพิเศษต่าง ๆ
   - สำรวจตามปกติ

2. กรณีที่หน่วยงานไม่มีโรงอาหาร ร้านค้า และไม่มีการจัดกิจกรรมพิเศษต่าง ๆ
   - ไม่สามารถสำรวจได้ ต้องมีหลักฐานที่แสดงถึงกิจกรรมเพื่อลดถุงพลาสติกหูหิ้ว แก้วพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง และห้ามโฟมบรรจุอาหารเข้าในหน่วยงาน

การรายงานผลข้อมูล (รายเดือน)

แบบรายงานผลการดำเนินการตามมาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ			
ชื่อหน่วยงาน			
ผู้รายงาน			
เบอร์โทรศัพท์		E-mail	
รอบการรายงาน (เดือน ปี)			
จำนวนบุคลากรในหน่วยงาน (คน)			
จำนวนวันทำงานตั้งแต่มกราคม 2562 จนถึงวันรายงาน (วัน)			
ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ปี 2562 จนถึงวันรายงาน (กิโลกรัม)			
จำนวนถุงพลาสติกหูหิ้วจากการสำรวจ ปี 2562 จนถึงวันรายงาน (ใบ)			
จำนวนแก้วพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้งจากการสำรวจ ปี 2562 จนถึงวันรายงาน (ใ			
จำนวนโฟมบรรจุอาหารจากการสำรวจ ปี 2562 จนถึงวันรายงาน (ใบ)			

การรายงานผลข้อมูล (รายเดือน) (ต่อ)

ผลการคำนวณ	
* ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ปี 2561 (กิโลกรัม)	
* ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ปี 2562 (กิโลกรัม)	
* จำนวนถุงพลาสติกหูหิ้วที่เกิดขึ้น ปี 2561 (ใบ)	
* จำนวนถุงพลาสติกหูหิ้วที่เกิดขึ้น ปี 2562 (ใบ)	
* จำนวนแก้วพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้งที่เกิดขึ้น ปี 2561 (ใบ)	
* จำนวนแก้วพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้งที่เกิดขึ้น ปี 2562 (ใบ)	
* จำนวนโฟมบรรจุอาหารที่เกิดขึ้น ปี 2561 (ใบ)	
* จำนวนโฟมบรรจุอาหารที่เกิดขึ้น ปี 2562 (ใบ)	
* ร้อยละปริมาณขยะมูลฝอยที่ลดลง	
* ร้อยละจำนวนถุงพลาสติกหูหิ้วที่ลดลง	
* ร้อยละจำนวนแก้วพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้งที่ลดลง	
* ร้อยละจำนวนโฟมบรรจุอาหารที่ลดลง	
หมายเหตุ : * คือ ไม่ต้องกรอกข้อมูล Excel จะคำนวณให้อัตโนมัติ	
สามารถรายงานผลการดำเนินงานรายเดือนมาที่ E-mail : 3rgovernment@gmail.com	

หลักการคำนวณข้อมูลฐานของปี พ.ศ. 2561

บุคลากรของหน่วยงาน x ค่ากลาง x จำนวนวันทำงาน 163 วัน

ฐานปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นของหน่วยงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561
= บุคลากรของหน่วยงาน (คน) x 0.34 (กิโลกรัมต่อคนต่อวัน) x 163 (วัน)

ฐานจำนวนถุงพลาสติกหูหิ้วที่เกิดขึ้นของหน่วยงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561
= บุคลากรของหน่วยงาน (คน) x 0.94 (ใบต่อคนต่อวัน) x 163 (วัน)

ฐานจำนวนแก้วพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้งที่เกิดขึ้นของหน่วยงาน
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561
= บุคลากรของหน่วยงาน (คน) x 0.4 (ใบต่อคนต่อวัน) x 163 (วัน)

ฐานจำนวนโฟมบรรจุอาหารที่เกิดขึ้นของหน่วยงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561
= บุคลากรของหน่วยงาน (คน) x 0.47 (ใบต่อคนต่อวัน) x 163 (วัน)

การคำนวณปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ปี 2562

ปริมาณขยะมูลฝอย ปี 2562 ไม่รวมขยะที่ถูกคัดแยกไปใช้ประโยชน์ (เดือนมกราคม 2562 ถึงเดือนสิงหาคม 2562)

= บุคลากรของหน่วยงาน (คน) x อัตราการเกิดขยะมูลฝอย ปี 2562 (กิโลกรัมต่อคนต่อวัน) x 163 (วัน)

อัตราการเกิดของขยะมูลฝอยไม่รวมขยะที่ถูกคัดแยกไปใช้ประโยชน์ ปี 2562 (เป็นค่าเฉลี่ยตั้งแต่เดือนมกราคม 2562 ถึงเดือนสิงหาคม 2562)

$$= \frac{\text{ปริมาณขยะมูลฝอยไม่รวมขยะที่ถูกคัดแยกไปใช้ประโยชน์ ปี 2562 ตั้งแต่เดือนมกราคม 2562 ถึงเดือนสิงหาคม 2562 (กิโลกรัม)}}{\text{บุคลากรของหน่วยงาน (คน) x 163 วัน}}$$

การคำนวณจำนวนถุงพลาสติกหูหิ้วที่เกิดขึ้น ปี 2562

จำนวนถุงพลาสติกหูหิ้วที่ได้จากการสำรวจข้อมูลของร้านค้าในหน่วยงาน ปี 2562 (เดือนมกราคม 2562 ถึงเดือนสิงหาคม 2562)

= บุคลากรของหน่วยงาน (คน) x อัตราการเกิดถุงพลาสติกจากการสำรวจ ปี 2562 (ใบต่อคนต่อวัน) x 163 (วัน)

อัตราการเกิดของถุงพลาสติกหูหิ้วที่ได้จากการสำรวจข้อมูลของร้านค้าในหน่วยงาน ปี 2562 (เป็นค่าเฉลี่ยตั้งแต่เดือนมกราคม 2562 ถึงเดือนสิงหาคม 2562)

$$= \frac{\text{จำนวนถุงพลาสติกหูหิ้ว ปี 2562 ที่ได้จากการสำรวจตั้งแต่เดือนมกราคม 2562 ถึงเดือนสิงหาคม 2562 (ใบ)}}{\text{บุคลากรของหน่วยงาน (คน) x 163 วัน}}$$

การคำนวณแก้วพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้งที่เกิดขึ้น ปี 2562

จำนวนแก้วพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้งที่ได้จากการสำรวจข้อมูลของร้านค้าในหน่วยงาน ปี 2562 (เดือนมกราคม 2562 ถึงเดือนสิงหาคม 2562)

= บุคลากรของหน่วยงาน (คน) x อัตราการเกิดแก้วพลาสติกจากการสำรวจ ปี 2562 (ใบต่อคนต่อวัน) x 163 (วัน)

อัตราการเกิดของแก้วพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้งที่ได้จากการสำรวจข้อมูลของร้านค้าในหน่วยงาน ปี 2562 (เป็นค่าเฉลี่ยตั้งแต่เดือนมกราคม 2562 ถึงเดือนสิงหาคม 2562)

$$= \frac{\text{จำนวนแก้วพลาสติกที่ได้จากการสำรวจ ปี 2562 ตั้งแต่เดือนมกราคม 2562 ถึงเดือนสิงหาคม 2562 (ใบ)}}{\text{บุคลากรของหน่วยงาน (คน) x 163 วัน}}$$

การคำนวณโฟมบรรจุอาหารที่เกิดขึ้น ปี 2562

จำนวนโฟมบรรจุอาหารที่ได้จากการสำรวจข้อมูลของร้านค้าในหน่วยงาน ปี 2562 (เดือนมกราคม 2562 ถึงเดือนสิงหาคม 2562)

= บุคลากรของหน่วยงาน (คน) x อัตราการเกิดโฟมบรรจุอาหารจากการสำรวจ ปี 2562 (ใบต่อคนต่อวัน) x 163 (วัน)

อัตราการเกิดของโฟมบรรจุอาหารที่ได้จากการสำรวจข้อมูลของร้านค้าในหน่วยงาน ปี 2562 (เป็นค่าเฉลี่ยตั้งแต่เดือนมกราคม 2562 ถึงเดือนสิงหาคม 2562)

$$= \frac{\text{จำนวนโฟมบรรจุอาหารที่ได้จากการสำรวจ ปี 2562 ตั้งแต่เดือนมกราคม 2562 ถึงเดือนสิงหาคม 2562 (ใบ)}}{\text{บุคลากรของหน่วยงาน (คน) x 163 วัน}}$$

การคำนวณผลดำเนินการ

ร้อยละปริมาณขยะมูลฝอยที่ลดลง

$$= \frac{\text{ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ปี 2561 – ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ปี 2562}}{\text{ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ปี 2561}} \times 100$$

ร้อยละจำนวนถุงพลาสติกหูหิ้วที่ลดลง

$$= \frac{\text{จำนวนถุงพลาสติกหูหิ้วที่เกิดขึ้น ปี 2561 – จำนวนถุงพลาสติกหูหิ้วที่เกิดขึ้น ปี 2562}}{\text{จำนวนถุงพลาสติกหูหิ้วที่เกิดขึ้น ปี 2561}} \times 100$$

ร้อยละจำนวนแก้วพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้งที่ลดลง

$$= \frac{\text{แก้วพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้งที่เกิดขึ้น ปี 2561 – แก้วพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้งที่เกิดขึ้น ปี 2562}}{\text{แก้วพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้งที่เกิดขึ้น ปี 2561}} \times 100$$

ร้อยละจำนวนโฟมบรรจุอาหารที่ลดลง

$$= \frac{\text{จำนวนโฟมบรรจุอาหารที่เกิดขึ้น ปี 2561 – จำนวนโฟมบรรจุอาหารที่เกิดขึ้น ปี 2562}}{\text{จำนวนโฟมบรรจุอาหารที่เกิดขึ้น ปี 2561}} \times 100$$

ส่วนลดและใช้ประโยชน์ของเสีย

กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย

กรมควบคุมมลพิษ

โทร 0 2298 2495 โทรสาร 0 2298 5398

Email : 3rgovernment@gmail.com

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT